

27. 6. 2018

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pomluva napříč českým právním řádem a jak se jí bránit

„Lidé jsou velmi skeptičtí - nevěří ničemu s výjimkou pomluv.“, řekl Gilbert Keith Chesterton, anglický novinář, spisovatel a filosof žijící v letech 1874 - 1936. Bohužel měl pravdu, již tenkrát pomluva byla mocným nástrojem, kterým zůstala dodnes, kdy díky sociálním sítím, internetu všeobecně a rychlosti komunikace její moc roste do tehdy netušených rozměrů.

Již v Listině základních práv a svobod je zakotvena ochrana osobnosti. Lidská důstojnost, osobní čest a dobrá pověst jsou mravními hodnotami člověka ve společnosti, které požívají ochrany dle čl. 10 LZPS, podle nějž každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Pomluva může zasáhnout kohokoliv z nás a může mít pro nás právní důsledky v podobě způsobené škody či újmy. Právě z toho důvodu je pomluva upravena v našem právním řádu na několika místech a je proti ní poskytována různá forma právní ochrany. I s ohledem na to je třeba pečlivě rozlišovat, zda nám skutečně v souvislosti s pomluvou vznikla škoda či újma a jakou intenzitou se nás tato dotkla. Chápání pomluvy je v rámci veřejnosti značně rozdílné a ne každá informace, kterou vnímáme jako pomluvu je pomluvou v právním slova smyslu. Ochrana před pomluvou se mnohokrát dostane do střetu s ochranou svobody projevu a svobody slova, kdy tato hranice je někdy velmi tenká a právě proto je třeba zaměřit se nikoliv na pomluvu jako takovou, jako spíše na následek, který může způsobit.

Nejzávažnější formou pomluvy je pomluva, která je schopna přivodit trestněprávní důsledky. Dle ustanovení § 184 zákona č. [40/2009](#) Sb. se trestného činu pomluvy dopustí ten, „*kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu*“. Druhý odstavec stejného ustanovení pak stanovuje vyšší hranici trestní sazby za spáchání takového činu tiskem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem. Odstavec dva tak reflektuje právě shora zmíněnou nebezpečnost dnešní doby a internetové komunikace, kdy takto zveřejněná pomluva může mít značný dosah a tudíž i může způsobit značný zásah do osobní sféry pomloubané osoby. K naplnění skutkového znaku trestného činu pomluvy je sdělení nepravdivého údaje. Pomlouvající tedy musí použít informaci, která je v rozporu se skutečností. Tato informace musí být sdělena jiné osobě a musí být způsobilá značnou měrou ohrozit vážnost pomloubané osoby u spoluobčanů, poškodit ho v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy či mu způsobit jinou vážnou újmu. Důležitým pojmem je zde „značná míra“, čili skutečně musí jít o informaci, která může mít za následek výpověď, rozvod či např. ztrátu velkého množství zákazníků apod. Důsledkem pravomocného odsouzení pomlouvajícího za trestný čin pomluvy může být uložení trestu a přiznání náhrady škody a nemajetkové újmy, které byly trestným

činem způsobeny a které pomlouvány jako poškozený řádně a včas uplatní.

Méně závažné důsledky má pomluva ve smyslu zákona č. [251/2016](#) Sb., přestupkový zákon. Ta je upravena v ustanovení § 7 pod tzv. přestupky proti občanskému soužití. Podle tohoto ustanovení se přestupku dopustí jak fyzická, tak právnická osoba, která „jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí“, kdy za takové jednání může pomlouvajícímu být uložena pokuta až ve výši 10.000 Kč, případně 15.000 Kč, je-li přestupek spáchán opakovaně. Stejně jako v rámci trestného činu se pomlouvání může domáhat náhrady škody či způsobené újmy. Prioritou správního orgánu je však pokusit se pomlouvajícího s pomloubaným usmířit, kdy pokud se mu to podaří, řízení o přestupku správní orgán zastaví. Četnost projednávaných přestupků je velká, mj. i proto, že pokud pomloubaná osoba podá trestní oznámení na pomluvu, která ovšem nedosahuje takové intenzity, aby mohla být trestným činem, projednává se právě v řízení přestupkovém. Pomluva, která splňuje znaky přestupkového jednání, musí spočívat v zesměšnění pomloubaného nebo v jeho urážce jiným způsobem. Již informace sdělená jedné osobě, která jinému způsobí újmu na jeho cti, je způsobilá naplnit skutkovou podstatu tohoto přestupku. Upozornujeme však na fakt, že ačkoliv ustanovení uvádí, že informace má někoho zesměšnit, sarkasmus, ironie či vtip jsou projevem svobody projevu. V tomto ohledu je velmi složité pro pomloubaného situaci bez emocí vyhodnotit a dojít k závěru, zda se jedná právě o přestupek.

Pokud pomluva nedosáhne intenzity trestného činu či nenaplní skutkové znaky přestupku, je zde ještě možnost ochrany osobnosti ve smyslu ustanovení § 81 zákona č. [89/2012](#) Sb. občanský zákoník. Podle něj je „chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého. Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.“ Zatímco v rovině trestněprávní musí pomluva způsobit skutečně závažné následky a v rovině přestupkové musí pomlouvající pomloubaného zesměšnit či hrubě urazit, v občanskoprávní rovině nemusí dojít sdělením či šířením nepravdivé informace k tak závažným následkům, ale ochrany požívá jakékoliv jednání, které svými důsledky zasahuje do jakékoliv osobnostní složky člověka. Jde tedy o to, zda informace zasáhla např. do našeho soukromí či vážnosti a jaký to mělo důsledek. Pokud jsou tyto aspekty naplněny, lze se žalobou na ochranu osobnosti domáhat, aby se pomlouvající zdržel neoprávněných zásahů do našich přirozených práv, odstranil následky pomluvy, např. uvedení věcí na pravou míru a omluva, případně se lze domáhat poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, které nahradí následky způsobené právě zásahem do našich osobnostních práv.

Pro správné zvolení právní ochrany ve smyslu shora uvedeného, je třeba dobře zvážit, zda pomluva skutečně je schopna způsobit nám nějakou újmu a jak závažná tato újma je. Dobře zvolená právní ochrana přiměřená skutečnému stavu věci může zajistit jak adekvátní odškodnění, tak morální zadostiučinění, což bývá u pomluv pro mnohé z nás to nejdůležitější.

Mgr. Lucie Mokrenová

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
gsm: +420 724 794 986
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)